

Naar het Zuiden met de ZEE/DELER

Paulien Loeve en Evert van de Vrie

In 2014 hadden we vier maanden verlof en hebben we een zeilreis naar het zuiden gemaakt. Het Kanaal tussen Engeland en Frankrijk door, langs Zuid-Bretagne en vervolgens overgestoken naar Noord-Spanje. Daarna de Spaanse noordkust afgestruind en 'de hoek om' bij A Coruña naar de Spaanse ría's. Als verste punt hebben we het noordelijkste Portugese haventje bezocht. Tijdens de terugtocht zijn we de Golf van Biskaje overgestoken en met een stevige wind mee weer het Kanaal door en de Noordzee over terug naar Zeeland. Het is een schitterende reis geworden langs prachtige kusten, leuke haventjes met vriendelijke mensen en vooral veel lekker zeilen.

We zijn op pad gegaan met de ZEE/DELER, een Dehler 36 waarmee we nu voor het tweede jaar varen. Toen we eind april uit Zeeland vertrokken was het nog fris, maar in eerste instantie was de wind noordoost. We waren dan ook al vlot in Cherbourg. Toen draaide de wind echter west en nam fors toe. Een reeks stormwaarschuwingen hielden ons een week vast in Cherbourg, maar daarna werd het weer alleen maar beter en waren we vlot in Zuid-Bretagne. Daar begon voor ons de kennismaking met nieuw vaarwater. De kust van Zuid-Bretagne is afwisselend, rotskusten, stranden en laagland met duinen, er liggen heel wat eilanden voor de kust en er zijn veel haventjes. Het is een prachtig zeilgebied met veel variatie. Stromen doet het er over het algemeen niet veel. We begrijpen dan ook goed dat het gebied zeer populair is bij de Fransen. Wij waren er in mei en toen was het overal nog zeer rustig in de haventjes en konden we steeds makkelijk een plaatsje vinden. Het lange eiland Île d'Oléron en de historische stad La Rochelle met prachtige torens bij de haveningang konden ons het meest bekoren.

Het zuidelijkste deel van de Atlantische kust van Frankrijk is een vrijwel onafgebroken strand van meer dan 100 mijl tot de Frans-Spaanse grens. Bij aanvang van onze oversteek was er een verwachting van 10 knopen wind, maar die liet het volledig afweten waardoor we het grootste deel op de motor hebben moeten varen. De aankomst maakte echter veel goed. Langzaamaan zagen we steeds helderder bergen in de verte, de uitlopers van de Pyreneeën. En uiteindelijk konden we afmeren in Hondarribia, een prachtig oud stadje aan de voet van de bergen met palmbomen, een

strandje en gezellige terrasjes.

De Spaanse noordkust is zo'n 300 mijl lang met veel haventjes en heel wat zijn goed aan te lopen. De kust is bergachtig en dat maakt het heel bijzonder om langs te zeilen. Je ziet voortdurend een veranderend berglandschap, dat we alleen van de Alpen kennen. Na iedere kaap of baai doemen er weer nieuwe plaatsjes en vergezichten op.

We hadden over het algemeen rustig weer en konden vrijwel alles zeilen. Een enkele keer was er weinig wind en omdat er altijd wel deining was, was dat soms te weinig om nog te kunnen zeilen. In dat soort omstandigheden hadden we liever wind tegen dan mee, want dan was het langer mogelijk om toch te kunnen zeilen en voortgang te boeken. Een enkele keer hadden we wat meer wind en die benutten we dan om een forse slag verder te maken.

Het Spaanse levensritme paste goed bij ons zeiltempo. Als we aan het eind van de middag ergens aan wal kwamen, werd het op de kant vaak ook net weer levendig en gingen winkeltjes, terrasjes en restaurantjes open tot laat in de avond.

In de buurt van A Coruña kwamen we de eerste 'ria's' tegen. In de noordwesthoek van Spanje zijn een tiental ria's, zeearmen ter grootte van een halve Oosterschelde die tot diep het land in gaan. Ze zijn bijna allemaal goed bevaarbaar en liggen prachtig tussen de bergen die soms tot 1000 meter hoogte gaan. Er zijn vele haventjes, baaitjes, strandjes en eilanden in de ria's. Samen met de beschutte ligging is het dan ook werkelijk een schitterend zeilgebied. Alles bij elkaar hebben we ruim drie weken in de ria's rondgevaren en dan nog hebben we heel wat hoekjes en plaatsjes niet gezien of bezocht.

Eén van de bekendste steden in noordwest Spanje is A Coruña. Ook A Coruña ligt aan een prachtige ria met een aantal zeer beschutte havens. Het is voor veel zeilers uit Noord-Europa de plaats die ze aanlopen als ze in één keer de Golf van Biskaje oversteken. Ze hebben dan echter de prachtige noordkust van Spanje gemist die wij zeer de moeite waard vonden. A Coruña is verder bijzonder vanwege de vuurtoren 'Hercules'. Die markante vuurtoren staat op een mooi schiereiland. Op de plaats waar nu de vuurtoren staat hadden de Romeinen ook al een vuurtoren. Het is heel speciaal om daar rond te lopen en je zo een beetje onderdeel te voelen van de eeuwenoude nautische geschiedenis.

Na de Spaanse ria's zijn we nog een klein beetje zuidelijker gegaan, naar de meest noordelijk Portugese haven: Viano do Castelo. De sfeer, architectuur, mensen en cultuur waren daar behoorlijk anders dan in Spanje. De stad was in vroeger tijden een rijke handelsstad gelegen aan de monding van een rivier. De mooie gebouwen met veel van de typisch Portugese tegeltjes waren daar nog de getuigen van. Boven de stad torende een hoge heuvel uit met een prachtig uitzicht op de verdere Portugese kust.

We wilden niet verder naar het zuiden omdat we beducht waren voor de 'Portugese Noord', een wind die weken door kan staan vaak met windkracht 7 of meer. Daar wilden we liever niet tegenin terug moeten varen. Na een paar dagen zijn we dan ook terug gevaren naar de Spaanse ria's. En daar hebben we een aantal dagen rond gevaren en een goed moment afgewacht om Kaap Finisterre terug naar het noorden te ronden.

Op de heenweg hadden we een rustige en op stukken ruime wind rondom Kaap Finisterre. Nu we terug moesten stond er echter al een dag of wat een harde noordoostenwind. We wachtten een paar dagen en met een windverwachting van maximaal 20 knopen wind zijn we er tegenin gaan kruisen. Een tijdje zette de wind wat extra door tot rond de 25 knopen. Toen werd het allemaal wel heftig en moesten we behoorlijk wat zeil wegnemen. Maar dat was gelukkig maar van korte duur, waarna we weer goed verder konden. Verder op de open oceaan liep een mooie deining waar de ZEE/DELER prima overheen ging. De bergen rondom Kaap Finisterre zijn behoorlijk hoog, het was dan ook zeer indrukwekkend om daar te varen. Helemaal speciaal waren de groepjes dolfijnen die af en toe bij ons opdoken en een tijdje met ons mee zwommen en speels vlak voor de boeg langs schoten. De zeestromen rondom Kaap Finisterre worden voornamelijk door de wind veroorzaakt en niet door de getijden. Omdat er al een dag of wat een noordoostenwind stond hadden we aardig wat stroom tegen. Samen met het kruisen zorgde dat er voor dat na de tocht die in directe lijn 40 mijl bedroeg, er aan het einde 75 gevaren mijlen op de teller stonden.

Voordat we de Golf van Biskaje over zijn gaan steken, zijn we eerst nog een stuk oostwaarts langs Noord-Spanje gevaren. We wilden niet een hele lange oversteek maken, en ook wilden we nog de Picos de Europa bezoeken. Dat is een berggebied kort achter de kust met toppen rond de 2500 meter, waar we zelfs middenin de zomer nog sneeuwveldjes zagen liggen.

De oversteek terug zijn we uiteindelijk vanuit Ribadesella begonnen. De weersverwachting was aanvankelijk een matige oostenwind gevolgd door een zwakke noordenwind. Wind tegen dus, maar voor de komende 10 dagen zou daar weinig verandering in komen. En omdat we gemerkt hadden dat de ZEE/DELER het uitstekend aan de wind doet met licht weer zijn we toch vertrokken. Het weer gedroeg zich deze keer keurig volgens de voorspelling. Soms was het wel eens eventjes erg weinig wind, maar dat was steeds maar van korte duur. Voordeel van het lichte weer was dat de zee erg rustig was. Dat maakte dat we goed voortgang bleven maken. Na 50 uur en 270 mijl varen kwamen we uiteindelijk aan in Les Sables d'Olonne, middenin Zuid-Bretagne.

De oversteek hebben we volledig kunnen zeilen, de zee was knalhelder, er kwamen regelmatig dolfijnen rond de boot, overdag hadden we een lekker zonnetje en 's nachts duizenden sterren. Kortom het was een fantastische oversteek. En Les Sables d'Olonne is een prachtige plaats om aan te komen. Ze is niet alleen beroemd van de Vendée Globe, maar het is ook een heel gezellig plaatsje met 's avonds vele artiesten op de boulevard en terrasjes die dansen, goochelen, muziek maken en nog veel meer. Ook de omgeving is mooi en prima om een fietstocht te maken langs duinen, door bossen en getijde-gebieden waar nog zeezout wordt gewonnen.

Ondertussen was het eind juli en hadden ook de Fransen vakantie. We vreesden grote drukte in de haventjes van Zuid-Bretagne, maar dat viel allemaal erg mee. We konden altijd een prima plekje vinden en lagen slechts enkele keren met meerdere schepen langszij. We zijn weer rustig langs Zuid-Bretagne gescharreld en hebben allerlei haventjes bezocht waar we nog niet eerder waren. Er kwamen nog een dag of wat vrienden aan boord en met hen hebben we een tweede keer de Golf de Morbihan bezocht. Dat is een heel mooi gebied. Het is een kleine binnenzee waar weer allerlei eilanden in liggen. Omdat er maar een relatief kleine opening naar zee is stroomt het in de ingang erg hard. Er tegenin varen is onmogelijk, maar met stroom mee schiet je spectaculair snel vlak langs allerlei eilandjes. Verderop in de baai is het allemaal veel rustiger en ook beschutter en is het prachtig zeilen.

Halverwege augustus moesten we toch echt terug naar Nederland. Een hoop depressies en ook nog even het restant van orkaan Bertha zorgden voor een stevige westenwind. Een enkele dag was de wind te hard, maar op de andere dagen konden we de westenwinden goed benutten om vlot terug te zeilen. Eind augustus kwamen we dan ook weer door de Roompotsluizen de Oosterschelde op. Na ruim 3300 mijl zat onze zeilreis naar het zuiden er op. Het is altijd anders dan je vooraf denkt, maar het is een prachtige tocht geworden. We hebben er volop van genoten. De boot heeft het prima gedaan en ons weer heelhuids teruggebracht. De vele indrukken zullen ons lang bijblijven, in het bijzonder de bergkusten langs de zee, de dolfijnen rond de boot en de vele mooie lange rakken die we met de ZEE/DELER hebben gezeild.

Wie meer wil lezen over onze tocht en routekaartjes, fotootjes en filmpjes wil bekijken, kan terecht op: <http://evrie.home.xs4all.nl/index2014.htm>